

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament IV

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament IV			Codul disciplinei	OLR1114
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					39
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				83	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu e cazul
4.2. de competențe	Nu e cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența minim 75% și realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Interpretează texte religioase
CP2	Publică lucrări de cercetare academice
CP4	Promovează transferul de cunoștințe
CP10	Comunică constatări științifice
CP16	Promovează dialogul în cadrul societății
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Asigură managementul de proiect
CT3	Sintetizează informații

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul înțelege temeiurile biblice și pastorale ale îndrumării persoanei	Studentul corelează texte scripturistice cu situații concrete de orientare pastorală
CP2	Studentul cunoaște principiile cercetării academice aplicate studiilor biblice și teologice	Studentul elaborează lucrări folosind surse teologice, istorice și misionare relevante
CP3	Studentul explică comportamentul uman prin repere biblice, morale și spirituale	Studentul aplică noțiuni teologice în analiza conduitei personale și comunitare
CP6	Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice și religioase	Studentul interpretează texte scripturistice în context istoric, dogmatic și pastoral
CP12	Studentul cunoaște fundamentele biblice și morale ale carității creștine	Studentul organizează acțiuni caritative inspirate de învățătura socială și morală ortodoxă
CT2	Studentul înțelege principiile managementului de proiect aplicabile activităților pastorale și comunitare	Studentul planifică activități folosind obiective, resurse, etape și indicatori de realizare

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice, patristice și liturgice
2. Studentul înțelege specificul predării textelor religioase în cateheză și pastorație
3. Studentul înțelege importanța transferului de cunoștințe în viața liturgică și pastorală
4. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul interpretează texte religioase în contexte omiletice, catehetice și pastorale concrete
2. Studentul predă texte biblice, patristice și liturgice prin explicații clare și contextualizate
3. Studentul transmite conținuturi teologice prin cateheză, predică, dialog și activități comunitare
4. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
1. Introducere: este nevoie de o teologie a Vechiului Testament? Precizări conceptuale, direcții de dezvoltare, orientare tematică și bibliografică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Dumnezeul cel viu	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Numele lui Dumnezeu I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Numele lui Dumnezeu II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Fața lui Dumnezeu	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Slava lui Dumnezeu I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Slava lui Dumnezeu II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Sfințenia lui Dumnezeu I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Sfințenia lui Dumnezeu II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Anghelologia Vechiului Testament. Îngerul Domnului (Malakh Yahwe) I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Anghelologia Vechiului Testament. Îngerul Domnului (Malakh Yahwe) II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Antropologia Vechiul Testament: creare, genuri, natura umană, căderea în păcat I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Antropologia Vechiul Testament: creare, genuri, natura umană, căderea în păcat II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Spațiul și timpul sfânt. Cultul Vechiului Testament: istoria cultului, elementele cultului (locașul de cult și timpul sfânt); lucrarea lui Dumnezeu în cadrul cultului; jertfe, sărbători	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae antea cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahleediderat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerediderunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil,

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

Editio tertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.

- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- *Biblia Patristica, Index des citations et allusions bibliques dans la littérature patristique*, 5. vol., Edition du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1986-1991.
- Sf. Grigorie de Nyssa, „Despre facerea omului,” în *PSB* 30, trad. Dumitru Bodogae (București: IBMO, 1998), 15-91.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Din Ospățul Stăpânului. Cuvânt la Serafim*, trad. Irineu Slătineanu (București: Adonai, 1995).
- Sf. Vasile cel Mare, „Despre originea omului,” trad. Policarp (Dionisie) Pîrvuloiu, *O 2* (2011).

Lucrări de referință, comentarii biblice:

- Baba, Teodor, *Aspecte esențiale ale Teologiei Vechiului Testament* (Arad: Universității „Aurel Vlaicu”, 2012).
- Chirilă, Ioan (coord.), Abrudan, Dumitru, Semen, Petre, Oancea, Constantin, Onișor, Remus, Basarab, Mircea, *Introducere în Vechiul Testament* (București: Basilica, 2018), 870 p.
- Chirilă, Ioan, *Homo – deus* (Cluj-Napoca: Dacia, 1997), 144 p.
- Jacob, Ed., *Theologie de l'Ancien Testament*, Neuchatel, 1968.
- Jinga, Constantin-Ioan, *Cinci lecturi biblice despre om* (Timișoara: Marineasa, 2009), 178 p.
- Moltmann, Jurgen, *Dumnezeu în creație*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007.
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament. Însemnări pe marginea textelor mesianice* (Sibiu: Tipografia Arhidiecezană, 1944), 150 p.
- Negoită, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Credința noastră, București, 1992, 220 p.
- Pentiu, Eugen, *Iisus Mesia în Biblia Ebraică* (București: Basilica 2016), 268 p.
- Prilipeanu, Cristian, *Teologia numelor divine din Vechiul Testament* (Iași: Doxologia, 2014).
- Semen, Petre, *Experiența umanului cu divinul după Sfânta Scriptură – teologie biblică*, Ed. Performantica, Iași, 2007, 295 p.
- Semen, Petre, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament* (teză de doctorat), Editura Trinitas, Iași, 1993.
- Vladimirescu, Mihai și Ciurea, Mihai, *Numele lui Dumnezeu în Vechiul Testament* (Craiova: Universitaria, 2006), 280 p.
- Von Rad, Gerhard, *Old Testament Theology*, 2 vol. London 1996.
- Westermann, C., *Théologie de l'Ancien Testament*, Geneva, 1985.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere: este nevoie de o teologie a Vechiului Testament? Precizări conceptuale, direcții de dezvoltare, orientare tematică și bibliografică	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
2. Dumnezeul cel viu	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
3. Numele lui Dumnezeu I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
4. Numele lui Dumnezeu II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
5. Fața lui Dumnezeu	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
6. Slava lui Dumnezeu I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
7. Slava lui Dumnezeu II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
8. Sfințenia lui Dumnezeu I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
9. Sfințenia lui Dumnezeu II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
10. Anghelologia Vechiului Testament. Îngerul Domnului (Malakh Yahwe) I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

11. Anghelologia Vechiului Testament. Îngerul Domnului (Malakh Yahwe) II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
12. Antropologia Vechiului Testament: creare, genuri, natura umană, căderea în păcat I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
13. Antropologia Vechiului Testament: creare, genuri, natura umană, căderea în păcat II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
14. Spațiul și timpul sfânt. Cultul Vechiului Testament: istoria cultului, elementele cultului (locașul de cult și timpul sfânt); lucrarea lui Dumnezeu în cadrul cultului; jertfe, sărbători	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

Bibliografie

Studii de specialitate

- Abrudan, Dumitru, „Aspecte ale antropologiei Vechiului Testament,” ST 3-4 (1978): 264-270.
- Borca, Vasile, „Expresii pentru definirea manifestărilor lui Dumnezeu în Vechiul Testament,” OM 2 (1997): 87-99.
- Bud, Paula, „Naming and Thinking God in Orthodoxy,” Theologia Pontica. Revista Centrului de Cercetări Teologice, Interculturale și Ecumenice „Sf. Ioan Casian”, 1-2 (2010): 132-142.
- Chirilă, Ioan, „Cunoașterea lui Dumnezeu în Vechiul Testament prin teofanie și anghelofanie,” AFTOC I (1990-1992): 87-104.
- Chirilă, Ioan, „Cuvânt înainte. Celălalt, alteritate sau aproapele, distincții terminologice, repere practice pentru o (posibilă) reformulare a discursului apologetic,” AFTOC IX (2005-2006): 7-12.
- Chirilă, Ioan, „Dinamica chipului în cadrul lucrării asemănării cu Dumnezeu,” Studia TO 1-2 (1999): 123-135.
- Chirilă, Ioan, „Elemente de antropologie biblică: persoană/subiect, sine și suflet,” Studia TO 1 (2009): 49-64.
- Chirilă, Ioan, „Kavod și Şekina – Slava lui Dumnezeu spre luminarea creaturii,” AFTOC XVII (2013-2014): 19-26.
- Chirilă, Ioan, „Logos-Loghia Vechiului Testament,” AFTOC VI (2000-2002): 45-64.
- Chirilă, Ioan, „Timpul și spațiul liturgic – repere ale gândirii teologice liturgice ortodoxe,” Studia TO 2 (1993): 65-75.
- Chirilă, Ioan, „Tora sau Legea și Mesia în gândirea biblică vechitestamentară și în iudaismul contemporan,” AFTOC III (1994-1996): 37-50.
- Iatan, Cristinel, „De ce Septuaginta numește pe fiii lui Dumnezeu îngeri în cartea Facerii 6, 1-4,” AFTOPJ II (2001-2002): 23-32.
- Isvoranu, Alexandru, „Dumnezeul iubirii – Dumnezeuul Legământului,” AUCT VIII 16 (2003): 327-347.
- Mihăilă, Alexandru, „Angelologia Vechiului Testament și a literaturii apocrife: câteva aspecte istorice generale” în Arhangheli și îngeri (București: Deisis / Stavropoleos, 2011).
- Mihăilă, Alexandru, „Despre numele dumezeiesc Iahve,” ST 1 (2007): 27-45.
- Neaga, Nicolae, „Sfânta Treime în Vechiul Testament,” MMS 12 (1960): 9-20.
- Pașca-Tușa, Stelian, „Numele lui Dumnezeu, semn al prezenței personale și acțiunea sa izbăvitoare (sotirică),” Studia TO 1 (2010): 15-26.
- Pentiuc, Eugen, „A Self-Offering God and His Begotten Wisdom,” Greek Orthodox Theological Review 3-4 (2001): 255-266.
- Vatamanu, Cătălin, „Tăcerea divină – dialog continuu între Dumnezeu și om, în revelație,” Vorbirea și tăcerea în revelație. Festschrift la cea de-a 65-a aniversare a Pr. prof. dr. Petre Semen, eds. în Ilie Melniciuc-Puică, Cătălin Vatamanu și Cezar-Paul Hârlăoanu (Iași: Doxologia, 2014), 40-54.
- Vladimirescu, Mihai, „Demonologie-anghelologie în Vechiul Testament,” AFIC 10 (2005): 40-53.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la Vechiul Testament.	Examen scris (parțial) Examen oral	50 % 30 %

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	Înțelegerea instrumentelor și a finalității procesului de interpretare a Scripturii în mediul ortodox.		
9.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unui portofoliu realizat pe parcursul semestrului.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea sumară a conținutului Vechiului Testament, cu accent pe Pentateuh, și a noțiunilor de revelație, inspirația Sfintei Scripturi, canonul Sfintei Scripturi, a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică), a temelor teologice principale.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

Nu se aplică

Data completării:
20.06.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
20.07.2026

Semnătura directorului de departament

⁶ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică.".